místností výrobárny, strojová zařízení a nádoby k uschování úředními značkami a čísly. Od této doby povinen jest podnikatel pořídíti a v dobrém stavu udržovati v části výrobárny ležící při veřejné cestě a je-li výrobárna o samotě, v části ležící při vjezdu nápis zevně snadno čitelný, jenž určitě naznačuje způsob podniku. Další povinností podnikatele jest podati finančnímu úředníku, jehož dozoru podnik přikázán jest, nejdéle ve 24 hodinách písemné oznámení ve dvou exemplářích o každé změně udavší se ve vyšetřeném stavu podniku a oněch osob, v jichž příčině zavázán jest oznámení učiniti.

Výroba vín umělých a polovín podřízena jest dohledu úřadů berních. I jest dovoleno úřadům finančním vstupovati do výrobárny takového podniku, jakož i dle potřeby podmiňující výkon úředních úkonů prodlévati ve výrobárnách za dne, a pokud se podnik provozuje, i v noci a jsou také při těchto úředních úkonech podnikatelé osobně nebo svým služebním personálem na požádání povinni ve výrobárně propůjčiti se k potřebným pracím. Kdykoli zamýšlí podnikatel vyráběti vína umělá nebo polovína, musí aspoň 6 hodin před započetím výroby zdaněné učiniti u příslušného úřadu ohlášení, v němž udáno býti má jméno a příjmení podnikatelovo, stanoviště provozovárny, vyznačení místností určených k výrobě zdaněné, den a hodina počátku i dokončení výroby, druh a množství surovin upotřebených, množství umělého vína a polovína, jež má vyrobeno býti, v litrech, druh a čísla strojových zařízení a nádob při tom použitých a konečně daň příslušnou. Podnikatel povinen jest vykázati, že zásoby přírodního vína, moštu nebo vinného rmutu, umělého vína a polovína ve výrobárně se nalézající jsou zdaněny, pokud se týká, musí vykázati, odkud vše to se mu dostává, berními poukázkami (boletami) nebo listem odebíracím, podle toho, zda zásoby své dovezl sám přes čáru potravní či sám je vyrobil, nebo je odebral odněkud uvnitř čáry potravní. Z toho vyňaty jsou ony zásoby, které došly podnikatele již prve, než počal s výrobou umělého vína nebo polovína.

Co do přestupků předpisů o dani potravní uložené na výrobu umělého vína a polovína platnost má trestní zákon o přestupcích důchodkových. Jestliže se ku výrobě vína umělého nebo polovína použije menší množství vína, moštu nebo rmutu vinného, než ohlášeno bylo, spáchán tím těžký přestupek důchodkový (§§ 2, 4, 5, 6, 10, 12, 13, 15, 17, 19, 21 zákona ze dne 30. března 1882 č. 45 ř. z.).

Pokud jde o zdanění umělých vín mimo obvod uzavřených míst a při dovozu jich zapraviti jest daň potravní v těchže případech a v téže výměře, jakož nařízeno všeobecně o vínu (rozh. min. fin. ze dne 3. října 1880 č. 30.093).

Vinice (výhody daňové a poplatkové).

I. Daň pozemková.

1. Tarifní sazby daně pozemkové pro vinice určují se průměrným naturálním výnosem za 15letou dobu, odhadu předcházející, při čemž se přihlíží ke střídání se let prostředních, dobrých a špatných, jakož i let, kde žádného výnosu nebylo docíleno. Kde je obecným zvykem vinice po jisté řadě let vymýtiti, určí se sazba se zřetelem na celkový výnos doby, po kterou vinice trvaly (§ 29 zák. o dani poz. ze dne 24. května 1869 č. 88 ř. z.).

2. Majitelé vinic jsou povinni, shledají-li, že dle známé zkušenosti objevil se v jich vinici révokaz (phylloxera vastatrix), oznámiti to ihned obecnímu starostovi. Ten oznam to dále politickému úřadu okresnímu. Oznámení toto staniž se i tehdá, když jiným způsobem seznal, že ve vinicích ležících v území obecním objevil se révokaz. Zároveň zakaž, až na další nařízení politického úřadu okresního, vyvážeti z vinic révokazem stižených révy, rostliny, části rostlin a vůbec všecky jiné věci, jimiž se révokaz může rozšířiti. Politický úřad okresní, nařídiv úřední šetření a přihlížeje k dobrozdání znalců, potvrdí zápověď vývozu, již starosta obecní prozatím vydal, aneb nevydal li ji, sám ji vydá a po případě rozšíří na sousední vinice, jimž nákaza hrozí (§§ 1 a 4 zák. ze dne 3. dubna 1875 č. 61 ř. z.).

Vzhledem k těmto zákonným ustanovením bylo nařízeno zák. ze dne 26. června 1894 č. 138 ř. z.:

a) Jestliže v obvodě některé místní obce, pro který byla vydána zápověď na základě §§ 1 a 4 zák. ze dne 3. dubna 1875 č. 61 ř. z. pozemky neb jich části ve výměře aspoň jedné $^1/_4$ hektaru, které až dosud nebyly osázeny vinnými révami, věnují se vinařství a osází domácími révami, tedy požívají pozemky tyto 6letého osvobození od daně pozemkové, běžícího od roku, jenž následuje po úplném osázení, jestliže se však osází aspoň z polovice révami americkými, požívají osvobození desitiletého. Byly-li by však v této lhůtě vinné révy opět odstraněny, nastane povinnost daně pozemkové počátkem roku, kterého byly odstraněny.

b) By dosaženo bylo osvobození od daně, buď o tom, že byl pozemek věnován vinařství, v tom roce, kdy bylo osazení dokončeno, podáno nejdéle do konce prosince oznámení bernímu úřadu neb úředníku zeměměřičskému. Nebylo-li oznámení v této lhůtě podáno, předepíše se opět daň pozemková za všechna léta, po která byl pozemek daně této sproštěn. Oznámení v tomto zákoně žádaná mohou býti podána každým držitelem pozemků osobně neb za jednoho neb více jich zástupcem, plnou mocí kolku prostou opatřeným, aneb starostou obecním, jenž se považuje za zmocněnce držitelů pozemků. Vyprší-li osvobození od daně, zdaní se pozemky věnované vinařství dle dobrotní třídy viniční, srovnávající se se skutečnými poměry odhadního okresu, pokud se týče odhadního obvodu.

3. Založí-li se na písčitých obvodech, jež prohlásí ministerstvo orby za způsobilé k vinařství, vinice, vztahují se k nim předpisy tohoto zákona, i když zde není podmínek osvobození od daně, avšak s tím obmezením, že osvobození od daně pozemkové povolí se jen na 6 roků.

4. Odepsání daně pozemkové: Poškození výnosu naturálního mšicí révovou čítá se k nehodám, jež odůvodňují dle § 1 al. 1 zák. ze dne 6. června 1888 č. 81 ř. z. nárok na odepsání daně pozemkové. Zákon ze dne 26. černa 1894 č. 139 ř. z. ustanovuje: Byla-li držiteli vinice, mšicí révovou stižené, odepsána na základě čl. I. zákona ze dne 3. října 1891 č. 150 ř. z. daň pozemková jest odpis tento i na dále účinným a nemusí držitel žádati každého roku, by odepsání daně bylo obnoveno. Chce-li držitel vinice žádati za obsáhlejší odepsání daně pozemkové, podej žádost z pravidla před vinobraním, avšak v době, kdy lze ještě na místě samém škodu úplně vyšetřiti. Byla-li by vinice, mšicí révovou stižená, z níž daň pozemková byla úplně neb z části odepsána, znova osázena révami, neb poskytuje-li následkem jiného osázení výtěžek, podej držitel

vinice oznámení o vykonaném osázení způsobem shora ad *b)* naznačeným, nejdéle do konce toho roku, kterého vinice byla osázena, u berního úřadu neb zeměměřiče. Nestane-li se tak, neodepíše se daň za příslušný rok.

II. Poplatkové úlevy pro půjčky a podpory k opětnému zřízení vinic mšicí révovou (Phylloxera vastatrix) zničených (zák. ze dne 16. června 1894 č. 127 ř. z.): Když zhoubným vystupováním mšice révové upadnou vinaři v některé obci v dočasnou nouzi a okresy, obce, spořitelny, ústavy a jiné právnické osoby poskytnou zápůjčky neb podpory k opětnému zřízení vinic, zmocněna jest vláda, by povolila poplatkové úlevy tím způsobem, by z dlužních úpisů a výmazných listin za touto příčinou vydaných, pokud by dle stupnice II. i s přirážkou nepřipadl poplatek menší, byl vybírán pouze pevný poplatek 50 kr. za každý arch, z ostatních však příslušných listin právních, podání a knihovních zápisů by poplatku vůbec vybíráno nebylo.

Víno (jeho zdanění).

I. Část všeobecná.

Daní z vína rozumí se dávka vína, vinného moštu, pokud se týče ovocného vína, posléz z polovína a vína umělého. Státní daň z vína, z vinného moštu a ovocného moštu jest tak starou jako patent o dani potravní (viz čl. Potraviny) a jest tento patent s několika dodatečnými ustanoveními ještě dnes základním zákonem pro tyto skupiny daní. Daň z polovína a vína umělého pochází z r. 1880, pokud se týče 1882 (č. 120 ř. z. z r. 1880 § 2, č. 45 ř. z. z 1882). Zde sluší toliko vytknouti, že zdanění vína atd. je různým ve městech uzavřených a v ostatním území státním (na venkově).

II. Daň z vína v území otevřeném.

Nynější daň z vína v území otevřeném nepostihuje celou spotřebu vína, nýbrž jen část její, ježto se zdaňuje jen to množství vína, jež se vyčepuje, aneb v malém, t. j. v množství pod 56 l. scizuje. Nezapravuje se tudíž státní daň z toho vína v otevřeném území, jež kupují a spotřebují jednotlivé osoby a korporace — tedy zpravidla osoby zámožnější — ve velkém (ve množství přes 56 l.). Jest tudíž nutnou náprava, zejména, by daň z vína stala se daní všeobecnou. Návrhy byly v tom směru činěny, avšak žádný z nich dosud k výsledku nevedl. Tato příkrá nerovnosť ve zdanění pociťuje se v praxi poměrně méně následkem té okolnosti, že vybírání daně z vína děje se převahou ve formě nevhodné (odbytné) (Viz čl. Odbytné). Po krátkou dobu (č. 77 a 78 ř. z. z 1859 až č. 55 ř. z. z r. 1862) byl tento rozdíl zrušen a zavedeno všeobecné a stejné zdanění vína v území otevřeném až posléz zmíněným zákonem byla platnosť patentu o dani spotřební z r. 1829 obnovena. Dnes zapravují daň z vína jak hostinští a výčepníci, tak všichni ti, kdo víno, vinný neb ovocný mošt, ať je to vlastní neb cizí výrobek, čepují neb nápoje tyto v malém, t. j. pod jedno dolnorak. vědro (56 l.) prodávají (§ 5 pat.). Polovíno neb strojené víno rovná se vínu (č. 120 ř. z. z 1880 § 2). Daň spotřební vybírá se ponejvíce ve formě odbytného, pokud se týče propachtování aneb ve vlastní správě dle sazby. Nedojde-li k ujednání odbytného, podléhá poplatník oproti správě finanční pokud se týče pachtýři jistým kontrolním předpisům (§§ 12—17 cit. pat.). Proti těmto přísnějším a obtížnějším předpisům kontrolním zavedly dv. d. ze dne 19. září 1838 č. 39.686 a ze dne 3. června 1842 č. 18.334 lehčí opatření kontrolní pod podmínkou, když se jim poplatník